

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گلستان
معاونت آموزشی

راهنمای یادگیری درس

بیماری های مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی)

رشته: پزشکی

مقطع: دکترای حرفه ای پزشکی

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
معرفی درس	۳
قوانین و مقررات آموزشی دوره	۴
اهداف آموزشی	۶
سرفصل و محتوای آموزشی (must learn)	۱۰
روش های تدریس.....	۱۱
روش های ارزیابی فراگیران	۱۲
منابع آموزشی	۱۳

معرفی درس:

درس بیماری‌های مجاری ادراری و تناسلی (ارولوژی) با هدف آشنا نمودن دانشجویان با کلیات بیماری‌های مجاری ادراری و تناسلی از جمله شناخت آناتومی و فیزیولوژی، یادگیری ساختار و کارکرد طبیعی دستگاه ادراری و تناسلی، تشخیص بیماری‌ها (آشنایی با علائم، روش‌های تشخیصی و بیماری‌های شایع مثل عفونت، سنگ کلیه و مشکلات جنسی)، درمان و مدیریت (یادگیری اصول درمان دارویی، جراحی و مراقبت‌های لازم) و پیشگیری (آموزش سبک زندگی سالم و بهداشت فردی برای جلوگیری از بیماری‌ها) می‌باشد.

قوانین و مقررات آموزشی دوره:

۱) حضور فعال در درمانگاه صبح (۸ تا ۱۰ صبح): راهنمایی و نظارت بر پروسه شرح حال گیری، معاینه، بررسی مدارک پزشکی بیمار و درج یافته‌ها در پرونده درمانگاه بیماران توسط همکاران استاژ؛ همراه با ارائه پلن درمانی برای بیمار (مختص همکاران اینترن). برگه درمانگاه بیمار توسط همکار اینترن مهر و امضا شود. اطلاعات پزشکی بیمارانتان (تا ۳ بیمار) را در قسمت درمانگاه لاگ بوک در روز مربوطه ثبت فرمایید.

۲) کشیک: هر همکار اینترن ۳-۴ کشیک طی دوره خواهد داشت. امکان تقسیم ساعات روز کشیک بین همکاران وجود دارد اما تمام همکاران کشیک هر روز مسئول تمام وظایف مرتبط با کشیک همان روز میباشند. اطلاعات پزشکی بیماران مهمتر را در قسمت کشیک لاگ بوکتان در روز مربوطه ثبت فرمایید. وظایف اصلی طی کشیک اورولوژی:

- نوشتن برگه شرح حال بیماران الکتیو/ اورژانس بستری شده در تمام بخش های بیمارستان
- مسئولیت برگه شرح حال بیمار بستری در بخش با همکار اینترن کشیک روز بستری بیمار میباشد.
- برگه شرح حال بیماران بستری حداقل شش قسمت زیر را دارا باشد:

۱. شرح حال کلاسیک بیمار

۲. معاینه بیمار (با تمرکز بر مسائل اورولوژیک)

۳. یافته‌های با اهمیت تصویربرداری بیماران

۴. یافته‌های با اهمیت آزمایشگاهی بیماران

۵. تشخیص افتراقی و محتملترین تشخیص

۶. تاریخ، مهر و امضا

معرفی (همراه با ارائه پلن) بیماران اورژانس به اتند کشیک همراه با نوشتن پرونده آنها
معرفی بیماران مشاوره به اتند کشیک (برگه مشاوره با نظارت مستقیم اتند کشیک پرشود: بدون هماهنگی با ایشان چیزی در برگه ننویسید)

پیگیری تمام بیماران اورولوژی بستری در بیمارستان در صورت نیاز

انتقال تجربیات و اطلاعات علمی در کنار نظارت بر عملکرد همکاران استاژ مشغول گذراندن کشیک استاژری اورولوژی
انتقال اطلاعات بیماران نیازمند پیگیری به همکار اینترن کشیک روز بعد در زمان تحویل کشیک
* جهت تماس با اتند کشیک از تلفن بیمارستان استفاده شود، مگر آنکه قبلا با اتند آنکال درمورد تماس با تلفن شخصی هماهنگی صورت گرفته باشد.

* پیگیری بیماران بستری شونده در سرویس اساتید اورولوژی در هر روز به عهده اینترن کشیک همان روز می باشد. ویدیوی آموزشی پروسه مربوطه، در صورت درخواست، توسط کارشناس محترم گروه دراختیار نماینده گروه قرار میگیرد.

۳) حضور فعال در بخش طی راند صبح (۸ تا ۱۰ صبح): یک نفر از همکاران اینترن کشیک شب قبل مسئول راهنمایی و نظارت بر عملکرد همکاران استاژ قبل از راند صبح میباشد. کامل بودن پرونده بیماران بستری (برگه‌های شرح حال، On service note و Progress note) همراه با معرفی بیمار، یافته های تصویربرداری، اقدامات درمانی و ارائه پلن بعدی برای بیمار مواردی است که انتظار می رود همکار اینترن با همکاران استاژ در هر بیمار قبل از شروع راند مرور کند. بدیهی

است انتظار می رود همکار اینترن مسئول راند، تمام بیماران ارولوژی رابشناسد. اطلاعات پزشکی بیماران مهمتر را در قسمت راند لاگ بوک در روز مربوطه ثبت فرمایید.

۴) اتاق عمل: همکار اینترن مسوول راند صبح، پس از اتمام راند در صورت دائر بودن اتاق عمل در روز بعد کشیک، به اتاق عمل میرود. (برنامه اتاق عمل هم مشابه برنامه کشیک از ابتدای دوره توسط نماینده به کارشناس گروه تحویل داده شود. همکاران اینترن ملزم می باشند در طول دوره یک روز در اتاق عمل حضور داشته باشند و حضور در باقی روزها بصورت اختیاری می باشد. لطفا پیش از حضور در اتاق عمل، آیین نامه پوشش استاندارد اتاق عمل را از نظر بگذرانید و از همراه داشتن لباس مخصوص اتاق عمل (اسکراپ) اطمینان حاصل فرمائید).

* در صورت تمایل، میتوانید لیست بارم بندی فعالیت همکاران اینترن در بخش، راند، کشیک و امتحان آخر بخش را از کارشناس گروه دریافت نمایید.

* همکاران اینترن در طی ساعات آموزشی و کشیک از روپوش و اتیکت طبق استاندارد آیین نامه پوشش استفاده نمایند.
* حضور و غیاب دانشجویان بر اساس تایمکس بیمارستان و لاگ بوک در نظر گرفته می شود. حضور دانشجویان بعد از ساعت ۸ غیبت محسوب می شود .

* طی معدل گیری نمرات فعالیت عملی، غیبت یا عدم ثبت فعالیت در لاگ بوک معادل نمره صفر خواهد بود.
* در طول دوره به ازای یک غیبت ۱ نمره منفی لحاظ خواهدشد و بدنبال دو غیبت حذف بخش صورت می گیرد.

اهداف آموزشی:

اهداف آموزشی دوره کارآموزی:

در پایان دوره بالینی از کارآموزان انتظار می رود تجربیات یادگیری درعناوین دانستنی در حیطه های ذیل را درفیلدهای مختلف بخش ارولوژی پزشکی قادر باشند:

الف) حیطه شناختی

- ۱- نحوه تهیه شرح حال بیماران ارولوژی پزشکی را توضیح دهند.
- ۲- انواع علائم و نشانه های بالینی بیماریهای ارولوژی پزشکی را به تفکیک لیست کنند.
- ۳- اصول و شیوه های انجام معاینه بیمار ارولوژی پزشکی را شرح دهند.
- ۴- آناتومی و عملکرد اجزای سیستم ادراری تناسلی را شرح دهند.
- ۵- داروهای رایج در ارولوژی را بشناسد - اندیکاسیون و دوز تجویزی و عوارض هر یک را توضیح دهند.
- ۶- انواع بیماریهای اورولوژی را نام ببرند - ویژگی های هر کدام را بیان کنند، مکانیسم ایجاد آنها را شرح دهند و علائم و نشانه های بالینی آنها را توصیف کنند. تشخیص افتراقی و درمانهای آنها را بیان کنند.

ب) حیطه نگرش

- ۱- با بیمارانیکه با تظاهرات بیماری های ارولوژی مراجعه نمایند برخورد مناسب داشته باشند.
- ۲- به بیمارانیکه بایستی به متخصص ارولوژی پزشکی ارجاع شوند اهمیت دهند.
- ۳- به اورژانس های ارولوژی پزشکی و اهمیت به انتخاب تدابیر و اقدامات مناسب در شرایط مختلف را توجه داشته باشند.
- ۴- شرح وظایف آموزشی، درمانی و مقررات ویژه بخش را رعایت کنند.

(ج) حیطة عملکرد (مهارت)

در پایان دوره بالینی از کارآموزان انتظار می رود با تجربیات بدست آمده و یادگیری عناوین توانستنی شامل Procedure های ذیل درفیلدهای مختلف ارولوژی ، بتوانند:

- ۱- از بیماران سرپائی و اورژانسی بیماریهای ارولوژی شرح حال کامل تهیه کنند.
- ۲- به معاینات سیستم تناسلی ادراری اشراف داشته باشند:

- معاینه بیمار مبتلا به رنال کولیک (ارزیابی CVA Tenderness)
- معاینه مثانه
- معاینه آلت تناسلی (بویژه ارزیابی هیپوسپاد، کوردی و پیرونی)
- معاینه بیضه ها (بویژه در بیماریهای تورشن بیضه، واریکوسل، هیدروسل، اسپرماتوسل و بیضه نزول نکرده)
- معاینه مقعدی (Digital Rectal Examination) جهت بررسی پروستات

۳- تفسیر یافته های تصویر برداری در بیماران ارولوژی مشخصا تشخیص سنگ ادراری در CT scan

۴- مشاهده یا انجام تعبیه کاتتر مجرای ادراری یا تخلیه سوپرا پوبیک مثانه

۵- مشاهده یا انجام شستشوی سوند فولی

۶- مشاهده یا انجام شستشوی نفروستومی

اهداف آموزشی دوره کارورزی:

در پایان دوره بالینی از کارآموزان انتظار می رود تجربیات یادگیری در عناوین دانستنی در حیطه های ذیل را درفیلدهای مختلف بخش ارولوژی پزشکی قادر باشند:

الف) حیطه شناختی

- ۱- نحوه تهیه شرح حال بیماران ارولوژی پزشکی را توضیح دهند.
- ۷- انواع علائم و نشانه های بالینی بیماریهای ارولوژی پزشکی را به تفکیک لیست کنند.
- ۸- اصول و شیوه های انجام معاینه بیمار ارولوژی پزشکی را شرح دهند.
- ۹- آناتومی و عملکرد اجزای سیستم ادراری تناسلی را شرح دهند.
- ۱۰- داروهای رایج در ارولوژی را بشناسد - اندیکاسیون و دوز تجویزی و عوارض هر یک را توضیح دهند.
- ۱۱- انواع بیماری های اورولوژی را نام ببرند - ویژگی های هر کدام را بیان کنند، مکانیسم ایجاد آنها را شرح دهند و علائم و نشانه های بالینی آنها را توصیف کنند. تشخیص افتراقی و درمانهای آنها را بیان کنند.

ب) حیطه نگرش

- ۱- با بیمارانی که با تظاهرات بیماری های ارولوژی مراجعه نمایند برخورد مناسب داشته باشند.
- ۲- به بیمارانی که بایستی به متخصص ارولوژی پزشکی ارجاع شوند اهمیت دهند.
- ۳- به اورژانس های ارولوژی پزشکی و اهمیت به انتخاب تدابیر و اقدامات مناسب در شرایط مختلف را توجه داشته باشند.
- ۴- شرح وظایف آموزشی، درمانی و مقررات ویژه بخش را رعایت کنند.

ج) حیطه عملکرد (مهارت)

در پایان دوره بالینی از کارآموزان انتظار می رود با تجربیات بدست آمده و یادگیری عناوین توانستنی شامل Procedure های ذیل درفیلدهای مختلف ارولوژی ، بتوانند:

- ۱- از بیماران سرپائی و اورژانسی بیماریهای ارولوژی شرح حال کامل تهیه کنند.
- ۲- به معاینات سیستم تناسلی ادراری اشراف داشته باشند:

- معاینه بیمار مبتلا به رنال کولیک (ارزیابی CVA Tenderness)
- معاینه مثانه

- معاینه آلت تناسلی (بویژه ارزیابی هیپوسپاد، کوردی و پیرونی)
- معاینه بیضه ها (بویژه در بیماریهای تورشن بیضه، واریکوسل، هیدروسل، اسپرماتوسل و بیضه نزول نکرده)
- معاینه مقعدی (Digital Rectal Examination) جهت بررسی پروستات

۳- تفسیر یافته های تصویر برداری در بیماران ارولوژی مشخصا تشخیص سنگ ادراری در CT scan

۴- انجام تعبیه کاتتر مجرای ادراری یا تخلیه سوپرا پوبیک مثانه

۵- انجام شستشوی سوند فولی

۶- انجام شستشوی نفروستومی

سرفصل و محتوای آموزشی (must learn):

۱. اورژانس های ارولوژی
۲. عفونت های ادراری
۳. آنومالی های مادرزادی کلیه VPJO
۴. تنگی مجرا
۵. ریفلاکس ادراری
۶. UDT
۷. سنگ های سیستم ادراری و درمان آنها
۸. BPH و درمان آنها
۹. سرطان پروستات
۱۰. تومور کلیه
۱۱. تومور مثانه
۱۲. تومور بیضه

روش های تدریس:

- کلاس درس (سخنرانی برنامه ریزی شده، پرسش و پاسخ، فیلم آموزشی)
- حضور در درمانگاه و ویزیت بیماران
- حضور در راند بیماران بستری
- استفاده از مولاژ
- خود یادگیری

روش های ارزیابی فراگیران:

ارزشیابی مستمر (حضور فعال و منظم در کلاس ها، درمانگاه و...)

آزمون پایان ترم

• کارآموزان:

فعالیت درمانگاه / فعالیت راند (لاگ بوک)	بارم	۱۰
MCQ	بارم	۱۰

• کارورزان

فعالیت درمانگاه / فعالیت راند (لاگ بوک)	بارم	۱۰
OSCE – INTRVEIW	بارم	۱۰

منابع آموزشی:

- کتاب ارولوژی عمومی – ویرایش سوم

موفق باشید